

**GALERIJA
FORUM**

CENTAR ZA KULTURU
I INFORMACIJE ZAGREBA
TESLINA 16, tel. 421-144

**Kuzma
Kovačić**

20. 3 – 11. 4. 1986.

Izdavač
Published by
GALERIJA FORUM CENTRA
ZA KULTURU
I INFORMACIJE, Zagreb,
Teslina 16, tel. 421-144

Za izdavača
For the publisher
MILAN BREZAK

Urednik kataloga
Catalogue editor
VIŠNJA KNEZOCI

Predgovor
Preface
MILAN BEŠLIĆ

Grafički urednik
Graphical supervision
IVICA STANČIN

Prijevod na engleski
Translation into English
VILMA OŽBOLT

Fotografije
Photographies
ANTE VERZOTTI
ZVONIMIR BULJEVIĆ
ŽIVKO BAČIĆ
VOJO BAŠIĆ

Likovna postava
Arrangement of exhibits
VIŠNJA KNEZOCI
KUZMA KOVAČIĆ

Plakat
Poster design
IVICA STANČIN
KUZMA KOVAČIĆ

Tisak plakata
Printing of posters
ŽELIMIR BAKOVIĆ

Tehnička postava izložbe
Technical layout
ŽELIMIR MARTINJAK

Umnožavanje kataloga
Printed by
KREŠIMIR ŠTEFANOVIĆ

Naklada
Edition
500 komada

Tijelo skulpture sažima formu, masu i volumen i, u njemu je, u tijelu, sav kiparev napor – okrunjen smisao tog napora.

Ne sažima li, isto tako, i pitanja koja su također zbijena u tijelu precizirajući granice rasta, oprostorujući biće u puno i čisto nebo njegove biti. Zbiti prostor, materijalizirati ga u živo pulsiranje, u mraku materije naći ono svjetlo iz kojega će šiknuti život forme, oprostoriti vid. Stoga kipar i motri sa svih strana, okreće, ovdje su oči cijelo tijelo i, ako nije paradoksalno kazati, sapinje širinu u visini, težinu u let.

Već u prvim radovima Kuzme Kovačića očitovala se upravo ova snaga, oblikovna snaga, koja je ispunjala zrelu kiparsku misao onom već tako poznatom i tipičnom Kuzminom jednostavnošću, elementarnom snagom koja će njegovim formama i dati vitalitet, život.

Upravo je kroz nju moguće vidjeti osnovna obilježja njegove skulpture: doživljaj, oblik, boju, svjetlo, kontemplaciju. Njegovi su oblici proizvod spekulativnog duha, opservacije, prožetih međ utim sjetom i melankolijom koja je toliko svojstvena upravo kontemplativnom biću, stoga je on prvenstveno kipar – misleće forme. Bilo je očito već i u ranijim njegovim radovima da su sami oblici kao i sam kipar po rođenju – Hvarani. Pa ipak jedino njihovo ishodište nije samo tu, njega treba tražiti u onim slojevima pravičiji, njihova golost nije samo od finoće, od puke ambicije za čistom formom već prije od one snage – oblikovne snage, u kojoj i nalazimo vitalnost oblika kojemu idealno pristaje pojam – arhetipskog. Inzistirati na tome da je njegovo kiparstvo vezano isključivo uz tradiciju dalmatinskog, odnosno mediteranskog znači podvlačiti samo ta njegova svojstva a prešućivati ona druga – kozmopolitska.

Prije nego što je našao se strane oblika, prije nego što je njegovom visinom dirnuo Nebo on se čvrsto drži Zemlje iz koje oni i niču. Osjećaj straha praznine, te jedne

kataklizmičke vizije ispunja ovo kiparstvo i onim unamunovskim – tragičnim osjećanjem života.

Oblik je ovdje misaon i čist, ogoljen od svega suvišnog, sveden na bit, na materijalnost misli, na zbijen dah. Svaka je Kovačićeva forma određena materijalom, naime, on vješto stavlja idejno u funkciju materijala kojim se koristi i – obrnuto. I, upravo su materijali snažno obilježili cjelokupno njegovo stvaralaštvo. Ne samo u svojoj generaciji nego u poslijeratnoj skulpturi uopće on je nedvojbeno jedan od najvećih eksperimentatora i kipar koji se okušao u iznimno velikom broju materijala. »Neka tvoja ruka misli i prati misao materijala« znao je govoriti Brancusi. Po načinu korištenja i istraživanja materijala možda je Kuzma Kovačić najbliži drugom hrvatskom umjetniku – pjesniku Ivanu Slamnigu. Za razliku od slikara Šime Perića koji pak gotovo alkemičarski istražuje idealan materijal, naš se kipar baš kao i pjesnik upustio u beskraj činjeničnog, u onaj jezik koji pulsira životom: čistim i nečistim, arhaičnim i svakodnevnim, salonskim i šatrovačkim, znanstvenim i uličnim, tudicama, frazama, psovkama. Rječju, niti jedan jezik, odnosno materijal nije banalan niti mrtav ili neupotrebljiv ako može funkcionirati u kontekstu vizije, koncepta. Problem materijala ovdje nije tretiran samo kroz »standard«, nego ontološki, u jeziku, odnosno govoru »kuća je bitka« kako uči jedan filozof. »Kad sam se našao na početku moga bavljenja kiparstvom, rekao je jednom prilikom Kuzma Kovačić, imao sam pred očima temeljno pitanje svakoga onoga koji se susretne s umjetnošću: koji je njezin smisao i kako u toj istini, kad je spoznamo, sudjelovati?« Kako sudjelovati, kojim od mogućih puteva krenuti? Što je, i kakav je smisao materijala, u čemu je njegova tajna? Kako oblikovati oblik, kako formi udahnuti život i, najposlije, čemu taj napor?

(odlomak iz eseja »Prvi kipar i kipar«)

Milan Bešlić

The body of a sculpture provides the form-matter-volume summary, exemplifies the entire sculptor's effort and represents a crowning achievement of this effort.

Are not also the questions, compressed in the body, summarized in the body of a sculpture, defining its limits of growth, turning a being into space, into a full and pure canopy of its essence? The aim is to compress the space, to materialize it into living pulsation, to find light in the darkness of matter, the light from which the life of form will break out and endow sight with space. That is why a sculptor is perusing from all sides, with his whole body being his eyes, forcing, as it were, width into height, weight into flight.

This power was expressed in the very first works by Kuzma Kovačić, the forming power pervading all his thoughts with the well-known and typical Kuzma's simplicity, the elementary power that gives his forms their vitality and life.

This reflects some basic features of his sculptural work: emotional experience, form colour, light, contemplation. His forms are products of a speculative mind, observation imbued with melancholy which is so characteristic of contemplative individuals and which makes him above all, a sculptor of the reflective form. Even his earlier works leave no doubt that they stem, like himself, from the island of Hvar. However, it is not the only place where their roots are to be sought. They can also be found in the pristine consciousness, their nakedness is not only attributable to the quest of fineness, of pure form, but rather to the forming power where we can trace the vitality of form and where the concept of the archetypal perfectly fits in. To argue that his sculpture is exclusively tied to the Dalmatian i.e. Mediterranean tradition is to skip its other, cosmopolitan properties. Before finding all the sides of the form, before reaching its sky heights, he stands

firmly on the earth which the form sprouts from.

The feelings of anxiety, void, cataclism, lend his work certain tragic undertones. The form is here reflective and pure, stripped of all superfluities, reduced to the essence, the substance of thought, the compressed pneuma. Every Kovacic's form is determined by the material employed, an idea is its function and vice versa. Indeed, his entire work is marked by these materials. Within his generation in particular and the post-war sculpture in general, he is doubtlessly one of the greatest experimenters, one who has tried his hand in an amazingly great number of materials. »Let your hand think and follows the thoughts of the material«, as Brancusi used to say. The way he uses and explores materials, makes Kuzma Kovacic very much like Ivan Slamnig, another kind of artist, a poet. Unlike the painter Sime Peric, who, with almost an alchemist zeal seeks the ideal material, our sculptor, just like the mentioned poet, has plunged himself into the infinity of facts, the language throbbing with life: with pure and impure, archaic and everyday words, with causerie and slang, science and gutter, phraseology and oaths. No language i.e. no material is banal, dead or useless if it can function in the context of a vision or a concept. The problem of material is treated here not only in terms of »standards«, but also in terms of ontology and language. »On the very outset of my occupation with sculpture«, Kuzma Kovacic said on one occasion, »I was aware of the fundamental question of anyone facing art: what is it about and how to take part in this truth once we get hold of it?« How to take part, which way of possible ways to go? What is material, what is its sense, what is its secret? How to form the form, how to breath life into it, and, ultimately, what's all this effort for? (An excerpt from the essay »The Prime Sculptor and the Sculptor«)

BIOGRAFSKI PODACI

Kuzma Kovačić rodio se u Hvaru 6. lipnja 1952. godine. Kiparstvo studira na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu, gdje diplomira 1976. godine. Izlaže redovito od iste godine. Kao stipendist talijanske vlade boravi 1980. godine u Muranu (Venecija), gdje se uči radu u staklu i izvodi vlastite radove u nekoliko navrata. Čitavo desetljeće (1975–1985) vodi Galeriju »Na Bankete« u Hvaru (najviše u suradnji s Milanom Bešlićem. Član je Hrvatskog društva likovnih umjetnika od 1977. godine, a od 1984. godine profesor je na srednjoj stručnoj školi u Splitu. Adrese: 58000 Split, Bukovčeva 14, tel. 522-135 i 58450 Hvar, Gojeva 13, tel. 74-098.

SAMOSTALNE IZLOŽBE

- 1976. Hvar, Galerija »Na Bankete«, (Rončević, Kovačić, Bogdanić)
- 1977. Zagreb, Galerija »Vladimir Nazor«, (Kuzma Kovačić, Igor Rončević)
- 1979. Šibenik, Muzej grada Šibenika
- 1980. Zagreb, Galerija Schira

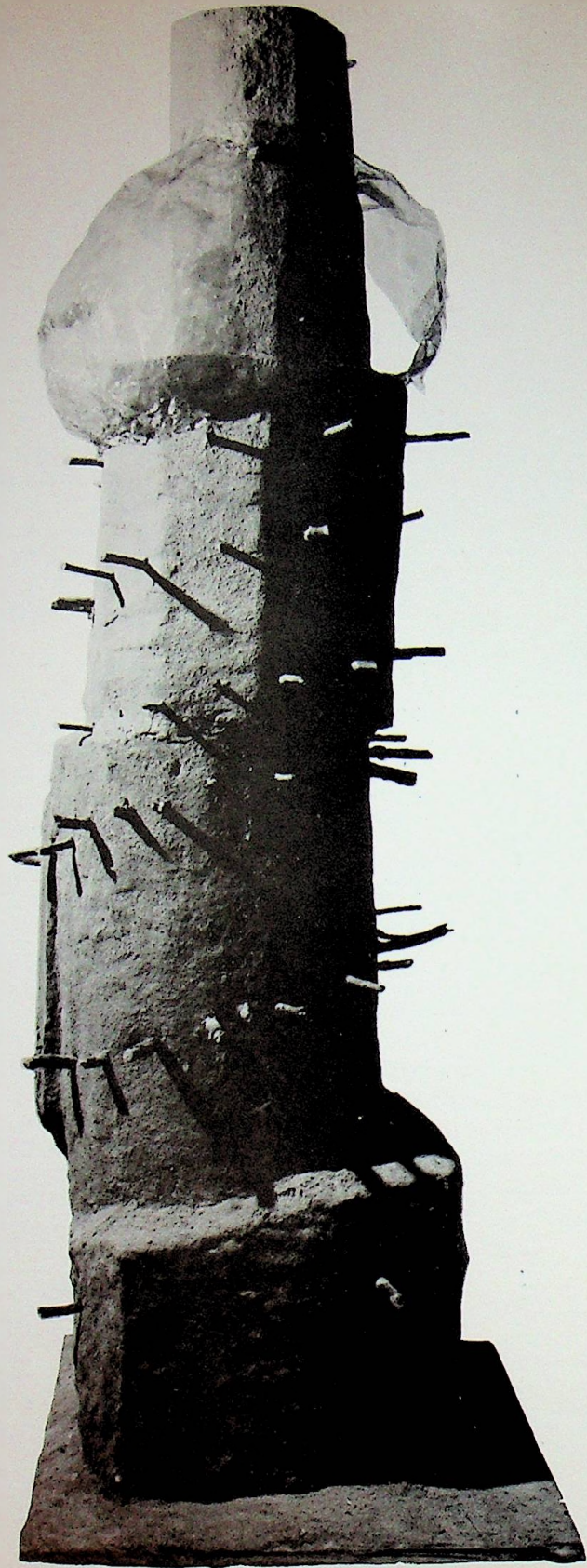
- 1981. Ljubljana, Galerija Ars
- 1981. Split, Galerija umjetnina
- 1981. Hvar, Galerija »Na Bankete«
- 1982. Zagreb, Studio Galerije Forum
- 1983. Zadar, Gradska loža (Moderna galerija)
- 1984. Split, Galerija »Kripta«, (Kezić, Skračić, Kovačić)
- 1985. Dubrovnik, Umjetnička galerija
- 1985/6. Split, Galerija umjetnina (retrospektivna izložba)
- 1986. Varaždin, Galerija slika (retrospektivna izložba)
- 1986. Zagreb, Galerija Forum

Sudionik je dva međunarodna kiparska simpozija: »Forma Prima« u Krapini (1980), i »Omaggio a Giulietta« u Sant' Ambrogio di Valpolicella, Verona, Italija (1982). Sudjelovao je, također, kao predstavnik naše zemlje na 6. međunarodnoj izložbi male skulpture u Budimpešti (1984), na još nekoliko uglednih međunarodnih izložbi, kao i na devedesetak skupnih izložbi u domovini, od kojih nekoliko u inozemstvu.

NAGRADE

- 1976. Nagrada (stimulacija) mladim autorima, Zagreb
- 1978. Priznanje za kiparstvo žirija 10. salona mladih, Zagreb
- 1980. Nagrada Sedam sekretara SKOJ-a za likovno djelo
- 1982. Premija Drugog svibanjskog salona mladih umjetnika Jugoslavije, Šibenik
- 1982. Godišnja nagrada za umjetnosti lista »Slobodna Dalmacija«, Split
- 1983. Grand Prix »Nikola Božidarević« 5. Dubrovačkog salona, Dubrovnik; i otкупna nagrada Turističkog saveza Dubrovnika (na istoj izložbi)
- 1983. Nagrada za skulpturu 15. salona mladih, Zagreb
- 1984. Velika nagrada »Emanuel Vidović« Splitskog salona 1984
- 1985. Nagrada za skulpturu 13. biennala mladih jugoslavenskih umjetnika, Rijeka

Javna djela nalaze mu se u Krapini na brežuljku Josipovac (»Proljeće na Josipovcu«, 1980, drvo) i u Sant' Ambrogio (Verona) u Italiji (»Sesti čin«, 1982, crveni kamen). Djela mu se još nalaze u Galeriji suvremene umjetnosti u Zagrebu, Gliptoteci JAZU u Zagrebu, Galeriji umjetnina u Splitu, Modernoj galeriji u Rijeci, Umjetničkoj galeriji u Dubrovniku, Modernoj galeriji u Zadru, te u više privatnih zbirki u zemlji i u inozemstvu.

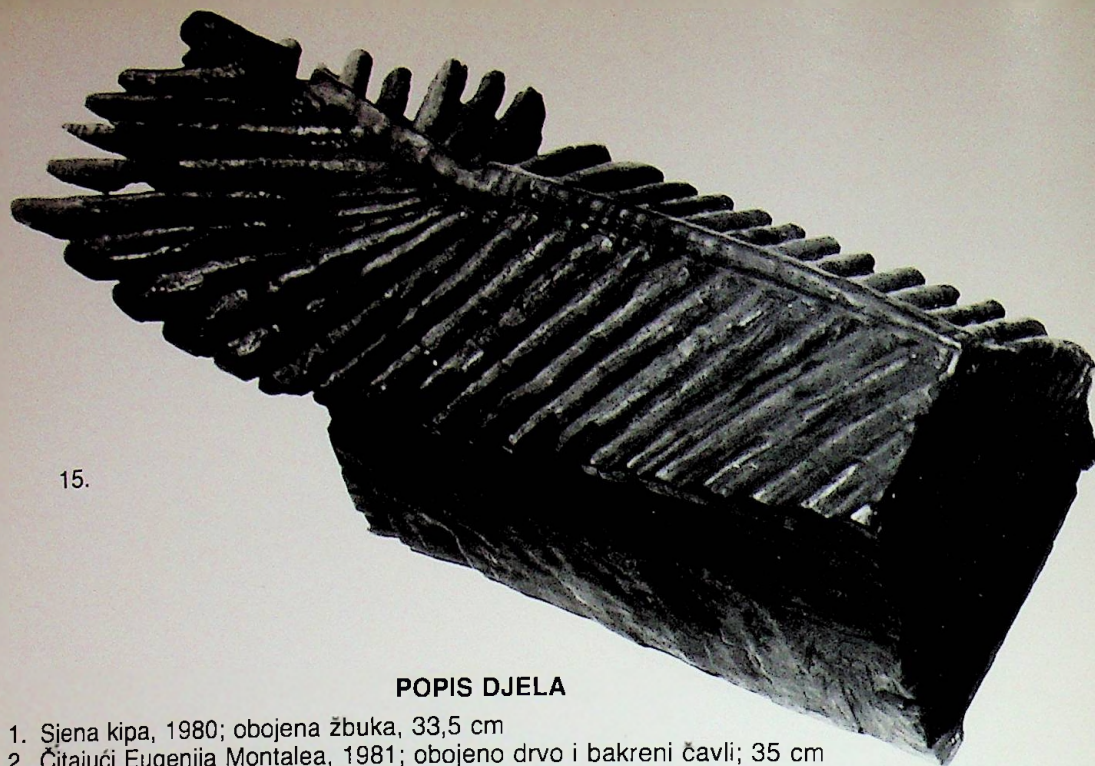

20.

11.

15.

POPIS DJELA

1. Sjena kipa, 1980; obojena žbuka, 33,5 cm
2. Čitajući Eugenija Montalea, 1981; obojeno drvo i bakreni čavli; 35 cm
3. Izlet, 1981/2; žbuka; 27 cm
4. Svakog je dana odlazio na obalu Jezera, 1982; staklo u boji; 10 cm
5. Betsaida, 1983; obojeno drvo; 28 cm
6. Hagiografska bilješka, 1983; obojeno drvo; 28,5 cm
7. Svakog je dana odlazio na obalu Jezera, 1983; obojena pečena zemlja; 22 cm
8. Varka Fate Morgane, 1983; pečena zemlja; 36 cm
9. Melankolija sv. Tome Apostola, 1983; pečena zemlja; 33 cm
10. Hagiografska bilješka, 1983; pečena zemlja; 26,5 cm
11. Zahvala benediktincima, 1983; obojeno drvo; 31 cm
12. Odlomak iz Štiva, 1983; paljeno drvo i papir; 28 cm
13. Opis početaka hrvatskog kiparstva, 1983; obojeno drvo, pamuk; 51 cm
14. Iz poglavlja »Sipine kosti«, 1983; žbuka i staklo; 36 cm
15. Petoga dana od ulaska u Grad, 1983; paljeno i patinirano drvo; 25 cm
16. Neizrecive prošlosti, 1983; bronca; 15,5 cm
17. Tko ima uši neka..., 1983; pečena zemlja; 25 x 18 cm
18. Spomenik splitskim poljima i težacima (skica – prijedlog javne skulpture u Splitu), 1984; razni materijali; 50 x 30 x 19,5 cm
19. Propovijed sv. Antuna Padovanskog ribama u Splitu (skica – prijedlog javne skulpture u Splitu), 1984; razni materijali; 39 x 30 x 20,5 cm
20. »Evangelist Marko u sasvim kratkom izvješću o Isusovu boravku u pustinji spominje drugovanje sa zvijerima i anđelima – i njegov otpor Sotoni«, 1985; stiropor i pijesak; 100 x 90 x 60 cm
21. Protiv kule babilonske, 1985; stiropor, pijesak, drvo, celofan, staklo i boja; 200 cm
22. Postelja sv. Pelegrina, 1985; stiropor, plastofil, pijesak i boja; 100 x 60 x 40 cm
23. Duša kuće (Kuće, gradovi i krajobrazi imaju duše ili prostor je u nama), 1985; stiropor, gips i boja; 43 cm
24. Za tijelo, 1985; drvo i boja; 90 cm
25. Olupina kipa, 1986; drvo; 60 cm
26. Stojetni umor (...»Faleći Te, Ti mi prosti), 1986; drvo; 100 cm
Jer pun jesam mlohavosti«
27. O, jedne noći (Na srce tvoje), 1986, drvo, 85 x 30 cm

ČLANOVI GALERIJE FORUM MEMBERS OF THE FORUM GALLERY

KOSTA ANGELI RADOVANI
BELIZAR BAHORIĆ
JOSIP DIMINIĆ
IVO FRIŠČIĆ
RAUL GOLDONI (1919–1983)
STANKO JANČIĆ
NIVES KAVURIĆ-KURTOVIĆ
ZLATKO KESER
EUGEN KOKOT
ANTE KUDUZ
FERDINAND KULMER
IVAN LOVRENČIĆ
EDO MURTIĆ

DALIBOR PARAĆ
ŠIME PERIĆ
OTON POSTRUŽNIK (1900–1978)
ZLATKO PRICA
NIKOLA REISER
MARIJA UJEVIĆ-GALETTOVIĆ
GORANKA VRUS-MURTIĆ

U GALERIJI FORUM IZLAGALI SU EXHIBITIONS IN THE FORUM GALLERY

JOSIP BIFFEL
FERDINAND KULMER
GIUSEPPE ZIGANA
LAZAR VOZAREVIĆ
JOAN MIRO
NIKOLA REISER
EDO MURTIĆ
IVAN LOVRENČIĆ
ZLATKO PRICA
IVO ŠEBALJ
VASKO LIPOVAC
ANTE KUDUZ
ŠIME PERIĆ
ACHILLE PERILLI
OTON POSTRUŽNIK
EMILIO VEDOVA
FRANO ŠIMUNOVIĆ
KSENIJA KANTOCI
STEVO BINIČKI
NIVES KAVURIĆ-KURTOVIĆ
RICHARD MORTENSEN
IVO FRIŠČIĆ
VIRGILIJE NEVJESTIĆ
MILIVOJE NIKOLAJEVIĆ
LOJZE SPACAL
TONI BENETTON
BOŠKO PETROVIĆ
JOVAN SOLDATOVIĆ
LJUBOMIR PERČINLIĆ
GORANKA VRUS MURTIĆ
JOSIP DIMINIĆ

KUZMA KOVAČIĆ
ANTE JAKIĆ
NIKOLA KOYDL
RAUL GOLDONI
PREDRAG NEŠKOVIĆ
DALIBOR PARAĆ
PETAR HADŽI BOŠKOV
BOGDAN BOGDANOVIĆ
ALBERT KINERT
MILE SKRAČIĆ
SPASE KUNOVSKI
BORO MITRIČESKI
FADIL VEJZOVIĆ
PIERO TARTICHIO
VLADIMIR STRAŽA
BELIZAR BAHORIĆ
BRANKO RUŽIĆ
GRAFIČARI IZ HAMBURGA
SUVRRENI UMJETNICI IZ
SR MAKEDONIJE
MERSAD BERBER
MIOBRAG B. PROTIĆ
STANKO JANČIĆ
ANTE KAŠTELANČIĆ
ROBERT RAUSCHENBERG
KOSTA ANGELI RADOVANI
OTO LOGO
MILAN KONJOVIĆ
PETAR MAZEV
GUALTIERO MOCENNI
LJUBOMIR KARINA

RATKO JANJIĆ-JOBO
STOJAN ČELIĆ
ISMAR MUJEZINOVIĆ
EUGEN KOKOT
ŽIVA KRAUS
MARIJA UJEVIĆ-GALETTOVIĆ
MAJA DOLENČIĆ-MALEŠEVIĆ
DRAGO TRŠAR
ANDREJ JEMEC
ELIZABETH FRANZHEIM
SUVRRENA UMJETNOST
KOSOVA
JEAN MESSAGIER
TADEUSZ LAPINSKI
IVO KALINA
MATKO TREBOTIĆ
GRUPA MLADIH AUTORA IZ
ZAGREBA
ANTE MARINOVIĆ
MUSLIM MULLIQI
AGIM CAVDARBASHA
OLGA JANČIĆ
ZLATKO KESER
ĐURO PULITIKA
SLAVKO KOPAC
SHYQRI NIMANI
BORIS DOGAN
DORA KOVAČEVIĆ
SOFIJA NALETILIĆ-PENAVUŠA
GLIGOR ČEMERSKI